

Asia: VN/18046/2025

Hallituksen esitys eduskunnalle yrittäjän eläkelain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta ja tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävässä annetun lain 11 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Näkemyksenne yrittäjän eläkelain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännökseen esitetystä muutoksesta?

Työeläkelaitos vahvistaa aloittavan yrittäjän työtulon sen hetkisten tietojen perusteella. Kolmen vuoden jälkeen työtuloon tehdään säännönmukainen tarkistus, mikäli työtuloa ei ole muutettu. Yrittäjän toiminta on voinut muuttua paljon tuona aikana.

Vuoden 2023 YEL-muutoksen mukaan ennen 1.1.2023 jo voimassa oleviin YEL-vakuutusten säännönmukaisiin työtulotarkistuksiin sovelletaan 4000 euron maksimikorotusrajaa. Esitysluonnoksessa ehdotetaan samaa 4000 euron maksimikorotusrajaa myös 1.1.2023 ja 31.12.2025 välisenä aikana aloittaville yrittäjille. Muutoksen tavoitteena on yrittäjien yhdenmukainen kohtelu YEL-vakuuttamisessa. Eläketurvakeskus (ETK) pitää tavoitetta perusteltuna.

Säännöskohtaisten perustelujen ensimmäisen kappaleen tekstissä olisi hyvä korostaa, että muutos koskee 1.1.2023 jälkeen alkaneita YEL-vakuutuksia. Näin vältetään mielikuva siitä, että pelkkä yritystoiminnan alkaminen riittäisi, vaikka vakuutusta ei olisi vielä otettu - ja työtuloa vahvistettu.

Näkemyksenne esitetyn lakimuutoksen (YEL) vaikutuksista?

ETK on ollut mukana tekemässä muutosehdotuksen taloudellisia vaikutusarviota. Arviot ovat suuntaa antavia. Ne perustuvat käytettävissä oleviin tietoihin sekä oletuksiin mm. vakuutusten voimassa olosta ja mille tasolle työtuloja vahvistetaan. ETK:lla ei ole lisättävää esitysluonnoksessa kirjattuihin vaikutuksiin.

Näkemyksenne tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävässä annettuun lakiin ehdotetusta muutoksesta?

-

Näkemyksenne tämän lain muutoksen vaikutuksista?

-

Yleistä lausuttavaa esitysluonnoksesta

Esitysluonnoksessa tuodaan esille 1970-luvulta peräisin olevan YEL-työtulon käsitteeseen ja sen toimeenpanoon liittyviä ongelmia. Luonnoksessa mainitaan meneillään oleva selvityshenkilö Jukka Rantalan työ, ja että hallituksen tavoitteena on määrittää yrittäjien työeläkemaksut nykyistä selkeämmin todellisten tulojen mukaan. Tuon muutoksen tavoiteaikataulu on vuonna 2029, jolloin nykyisen työtulon määrittämiseen asetettu siirtymäaika olisi päättymässä.

ETK tukee selvitystyötä ja on jo aiemmin selvittänyt yrittäjien vahvistettujen työtulojen ja todellisten tulojen eroja. ETK on tämän vuoden aikana julkaisemassa ajantasaisempaa tietoa näistä eroista.

Alaluusua-Listola Anniina
Eläketurvakeskus